

Gné an tSeomra Ranga

Cuimhsítear i nGné an tSeomra Ranga an timpeallacht agus na daoine a chruthaíonn pobal seomra ranga.

Aithnítear i gcur chuige Reggio Emilia ón Iodáil an timpeallacht mar ‘an tríú múinteoir’; arb é an tuismitheoir an chéad cheann agus an múinteoir ranga an dara ceann. Is fiú machnamh a dhéanamh, dá bharr, ar an mbealach is fearr an timpeallacht a úsáid le hidirchaidreamh agus rannpháirtíocht bhríoch a chur chun cinn.

Smaoinigh ar **an bprionsabal Dearaidh Uilíoch don Fhoghlaim**. Trí mhodhanna eile idirchaidrimh, cur i bhfocail agus gnímh a sholáthar, lagdaimid bacainní atá ar fhoghlaim agus cothaímid cumas gníomhúcháin foghlaimeoirí ar féidir leo a dtimpeallacht a úsáid go solúbtha.

Is féidir le bearta réamhghníomhacha i dtimpeallacht an tseomra ranga, cosúil le:

GNÁTHAMH

INTUARTHACHT

COMHSHEASMHACHT

IONCHAIS SHOILÉIRE

seomra ranga rialaithe a chruthú agus tacú le daltaí a mhothú séimh, sábháilte agus réidh don fhoghlaim.

Más féidir le dalta súil a bheith le haistriú, b’fhéidir trí ghnáthamh nó sceideal leabaithe, tacaíonn an intuarthacht seo lena gcumas tosú ag rialú bunaithe ar an ngníomhaíocht a bheidh ag teacht aníos.

Ní bhraitheann daltaí chomh himníoch agus eaglach céanna i spás intuartha agus struchtúrach.

Is féidir le daltaí neamhspleáchas agus muinín a fhorbairt trí ghnáthaimh leabaithe.

Straitéisí Praiticiúla

- féach Ich 60 - mhol mé “Bualadh leo agus Beannú Dóibh” ach tá sin san uimhir iolra agus tá an uimhir uatha ag teastáil anseo gach dalta lena n-ainm ar maidin
- Iarr ar na daltaí comhoibriú agus cur le cinní faoina seomra ranga agus a bhfoghlaim
- Cruthaigh timpeallacht intuartha struchtúrach chun tacú le haistrithe idir ceachtanna agus lena linn
- Cuir tús éasca leis an lá agus i ndiaidh sosanna
- Bíodh áit sa seomra ranga ina gcuirtear spás ciúin ar fáil do dhaltaí, e.g. mála pónairí, cúinne ciúin nó spás leabharlainne. Féach **Leathanach “Dathú Aireach” Relate** chun teacht ar ghníomhaíocht shuaimhneasach.
- Úsáid barr leabhragáin nó caibinéid mar stáisiún seasaimh, áit ar féidir le daltaí a roghnú seasamh fad a thugann siad faoi thascanna scríbhneoireachta
- Bí aireach ar an tranglam amhairc i spás an tseomra ranga. Déan machnamh ar cibé acu an dteastaíonn sé ón bhfoghlaim agus an mbaineann sé léi nó a mhalairt

Deir daltaí...

Éisteann gach duine ar bhealach difriúil. Is féidir difear mór a dhéanamh le cead a bheith ag daltaí éisteach ar bhealach difriúil, e.g. lámha a úsáid le méirínteacht nó fiú cniotáil/cróiseáil, agus iad ina suí ar bhealach difriúil, ina seasamh nó a gcosa á síneadh acu.

Sa chás gur féidir, scar amach tréimhsí a chaitear sa phasáiste, mar gheall go bhféadfaidís seo cur isteach ar roinnt daltaí.

Dhéanfaí gnáthamh as dá léireofaí an fhoireann scoile agus iad ag glacadh sosanna.

Ní bhíonn gluaiseacht i gceist le gach sos. Glactar roinnt díobh de bharr tuirse nó ar mhaithe le ciúnas nó chun stopadh agus nóiméad a chaitheamh ag idirghníomhú arís.

Cuireann roinnt daltaí brú orthu féin i mblianta scrúduithe gan na sosanna riachtanacha a ghlacadh mar gheall go mbíonn strus orthu faoi rud éigin a chailleadh. Seiceáil leo lena chinntiú nach bhfuil an iomarca brú á chur acu orthu féin.

Is fusa éirí aníos agus bogadh thart nó stuimeáil gan a bheith ag mothú cúthail má dhéantar gnáthchleachtas de ghluaiseacht sholúbtha.

An Seomra Ranga Taobh Amuigh

Is féidir leis an múinteoireacht agus foghlaim a dhéantar lasmuigh i dtimpeallachtaí nádúrtha tionchar dearfach a imirt ar rialú, forbairt shóisialta-mhothúchánach, spreagadh agus rannpháirtíocht san fhoghlaim (Becker, Lauterbach, Spengler agus Dettweiler, 2017; Mann *et al.*, 2021). Is féidir an seomra ranga taobh amuigh a fhiosrú agus d'fhéadfadh sé tairbhí a sholáthar i ngach comhthéacs.

Cuirtear beocht i bhfoghlaim taobh amuigh i ngnáthábhair laethúla, cosúil le léitheoireacht, matamaitic nó eolaíocht trí ghlacadh le cur chuige cinéisteach, céadfach, agus eispéireasach i leith foghlama (Lieberman agus Hoody, 1998).

Cruthaítear deiseanna uathúla do dhaltaí i dtimpeallacht an dúlra atá saibhir ó thaobh céadfaí de

- Ceangal lena dtimpeallacht
- Freastal ar eispéiris uathúla thadhlaigh, amhairc agus chumhra an domhain nádúrtha
- A bheith fiosrach agus samhlaíoch
- Rudaí a chruthú agus a thógáil trí ábhair nádúrtha a úsáid

Rachaidh sé chun tairbhe daltaí ar gach aois deiseanna a thapú an dúlra a chuimsiú i ngníomhaíochtaí múinteoireachta agus foghlama.

Chun teacht ar smaointe do gach raon aoise, caith súil ar [Outdoor Learning – Education Scotland](#) agus [Learning Through Landscapes](#)

Ábhair Amhairc sa Seomra Ranga

- Úsáid iad le lipéadú
- Úsáid iad le treorú
- Úsáid iad le sceidealú
- Úsáid iad lena thaispeáint cathain a tharlóidh athrú
- Úsáid iad le treoracha a liostáil
- Úsáid iad le limistéir a chruthú sa timpeallacht
- Úsáid iad leis an méid a bhfuil súil leis a thaispeáint
- Úsáid iad le ham a thaispeáint
- Úsáid iad le roghanna a chur ar fáil

Sraith Straitéisí

Timpeallacht Fhísiciúil an tSeomra Ranga an CNOS

Uirlis Scagtha Chéadfaigh Seomra Ranga an CNOS

Tacaíochtaí Amhairc an CNOS laistigh de Thimpeallacht Ionchuimsitheach Foghlama

Sosanna Gluaiseachta an CNOS sa Seomra Ranga Iar-Bhunscoile

Spásanna Céadfacha an CNOS

An Tuarascáil Seomraí Ranga Cliste

Teimpléad Ullmhaigh, Déan, Déanta an CNOS

Calm, Alert and Learning le Stuart Shanker

Self-Reg Schools: A Handbook for Educators le Stuart Shanker agus Susan Hopkins

The Kid's Guide to Staying Awesome and In Control le Lauren Brukner

FGM CNOS

Bunphrionsabail TEACCH Struchtúrach

Modheolaíochtaí Teagaisc Amhairc Struchtúracha Múinteoireachta

Iompraíocht a Thuiscint (Bunscoileanna)

Bealaí chun Coisc

Iompraíocht Dhearfach a Chur chun Cinn don Fhoghlaim (Iar-Bhunscoileanna)

Ceisteanna Athmhachnamhacha

- An bhfuil deiseanna ann do ghníomhaíochtaí foghlama ilchéadfacha nó gluaiseachtbhunaithe a bhaineann leis an méid atá á mhúineadh agat.
- An bhfuil solúbthacht ann i dtaobh cén suíomh ina bhfuil daltaí i gcaitheamh an lae? An féidir leo seasamh, suí nó bogadh thart ag amanna éagsúla?
- An féidir leat spás an tseomra ranga a chriosú do ghníomhaíochtaí éagsúla? Mar shampla, ruga le suí air mar ghrúpa, mála pónairí le scíth a ghlacadh air, stáisiúin seasaimh chun go seastar agus scríbhneoireacht ar siúl?
- Breathnú ar an timpeallacht fhisiciúil ó pheirspictíocht an dalta.
 - An bhfuil timpeallacht fáilteach agus te?
 - An bhfuil na hacmhainní a bhfuil gá leo ar fáil agus éasca le teacht orthu?
 - An bhfuil an troscán ar an méid ceart do gach duine a bheidh ann
 - An bhfuil gach rud infheicthe ó gach suíomh ina bhfuil na daltaí?